

VEZA SA DRUGIM SEKTORIMA (INTEGRACIJA), ULOGA INSPEKTORATA U LEAP RAZVOJU I MONITORINGU

LEAP KAO INSTRUMENT ZA
LOKALNI RAZVOJ I OKOLINSKO
UPRAVLJANJE

Održivi razvoj = LEAP

- *Temeljni principi – pravilo 4 P*
- **1. Partnerstvo i podijeljena odgovornost za razvoj:** Određivanje ciljeva i njihova realizacija mogući su samo u međusobnom partnerstvu svih sudionika, i to stanovništva, interesnih skupina, gospodarstva, državne i lokalne uprave/samouprave i međunarodne zajednice. Svatko treba preuzeti svoj dio odgovornosti.

- **2. Promjena ponašanja u proizvodnji i potrošnji:** Djelotvorna provedba politike okoliša na načelima održivoga razvoja nije moguća bez promjene načina ponašanja, te bez promjene odnosa u proizvodnji i potrošnji.
- **3. Politika okoliša, kao integrirana politika u svim sektorima:** Usko gledajući, i klasičan LEAP je najčešće samo sektorski dokument. Proces izrade i izabrana metodologija trebali bi omogućiti integriranje okolišne politike u sva područja i aktivnosti i njegovog prerastanja u međusektorski dokument.

3

- **4. Primjena većega broja instrumenata i alata za provedbu zacrtanih aktivnosti za stavljanje težišta na ekonomske aktivnosti:** Potrebno je upotrebljavati sve moguće instrumente koji bi pomogli u ostvarivanju okolišne politike, prije svega instrumente vezane za njezino integriranje u druge sektore. Tradicionalni instrumenti temeljeni samo na administrativnim ograničenjima i plaćanju za onečišćavanje okoliša nisu dovoljni. Očekuje se da bi ključnu ulogu morali odigrati instrumenti i poticaji koji se temelje na načelima dobre volje.

4

PRIMJER – Klimatske promjene

- Politiku će odrediti Vlada i Sektor životne sredine, ali će se aktivnosti realizirati u drugim sektorima:
- Poljoprivreda
- Promet
- Industrija
- Šumarstvo
- Energetika

5

Interakcija Inspektorata sa LEAP-om?

1. Input Brzoj ocjeni stanja/Izvješću o stanju okoliša
2. Postavljanje prioriteta i realnih ciljeva za rješavanje postojećih problema
3. Monitoring projekata i aktivnosti kao podrška monitoringu i reviziji LEAP-a

To **nisu** samo inspektori za okoliš!

6

1. Input brzog ocjeni stanja u zajednici

- Inspektori za životnu sredinu: zagađeno tlo, divlje deponije, prekomjerna emisija u zrak i tlo; važna područja za biodiverzitet
- Inspektori za vode: prekomjerne emisije u vode; prekomjerno korištenje voda i podzemnih voda
- Inspektori poljoprivrede: plodna zemlja za poljoprivredu; problemi zagađivanja
- Zdravstveni/sanitarni inspektori: "crne točke" zdravstva; kvaliteta vode za piće
- Tržišni inspektori: skladištenje hrane
- Građevinski inspektori: nelegalna gradnja, način gradnje

7

To je sve važno zato jer...

- Identificira probleme koji se preko LEAPa mogu riješiti
- Identificira moguće konflikte sa prijedlogom projekata za ekonomski razvoj (primjer: sugestija da se razvije punionica vode može se zabraniti u području gdje nema dovoljno pitke vode ili gdje se javljaju onečišćenja)

8

Postavljanje prioriteta i realnih ciljeva za rješavanje postojećih problema

- Iako većina “problema” zahtijeva ulaganja da bi se postigla 100% rješenja, mnogi okolišni i zdravstveni problemi mogu se smanjiti boljim menadžmentom ili obrazovanjem.
- Isto tako, ekonomsko ulaganje koje rješava neke “inspekcijske” probleme ima duplu korist za općinu: veći prosperitet i smanjen utjecaj na okoliš i zdravlje

9

Primjer 1: Glavna industrija - zagađivač

- Može li kompanija priuštiti novu opremu za monitoring? Ne, to nije ekonomski isplativo, fabrika bi se zatvorila, ljudi bi izgubili posao
- Može li kompanija priuštiti ulaganje u reduciranje emisija? Moguće, ali nisu ih pitali ili prisilili da to urade
- Može li kompanija napraviti promjene u menadžmentu koji bi smanjili utjecaje? Svakako, ali nitko im nije rekao da to urade

ZAŠTO?

10

Inspektori nisu entuzijastični da sugeriraju parcijalna rješenja iz dva razloga:

1. Oni žele najbolja rješenja da se implementiraju da kompanija bude u potpunom skladu sa Zakonom
2. Ako se slože da prihvate parcijalna rješenja kasnije će biti teže prisiliti na akcije: “G. Inspektore, ako kažete da su sada ove emisije opasne, zašto ste dozvolili male promjene par godina ranije... I da fabrika nastavi sa radom?”

11

INTEGRALNE OKOLIŠNE DOZVOLE (IOD) I LEAP MOGU POMOĆI

1. IOD, za veća postrojenja postavljaju plan (vremenski) za promjene da se usklade sa legislativom. Inspektor ima pravni dokument koji dokazuje korak-po-korak pristup postrojenju. Izdavalac dozvola, inspektor i općina se moraju dogovoriti koje prioritete izabrati
2. LEAP je dokument za manje sredine. Može poticati dogovor sa industrijom i trgovinom o postupnim promjenama, a onda inspektorat neka radi u okvirima postignutog dogovora.

12

Ponekad za to ne treba ulaganja...

- Mijenjanje skladišnog prostora ili prekrivanje otpada može smanjiti ili spriječiti emisije u vodotoke
- Ako se dogovori da otpad ide na smetlište, izbjegava se da se spali, te se smanjuje zagađenje zraka

13

- Dogovoriti vrijeme paljenja otpada: ne za vrijeme škole dok su djeca vani, ne kada puše vjetar sa zapada i tjera dim prema naselju
- Izgraditi kompostanu za lišće radije nego paliti lišće
- Pravila za građane da na semaforima gase automobile ili za vrijeme dostave vozilima

14

PRIMJER 2: NOVO POSTROJENJE ZA PAKOVANJE

- Povećano vrijeme trajanje proizvoda
- Mogućnost transporta na veće udaljenosti, šire tržište
- Manje odbačene robe

To je profit za kompaniju

- Smanjenje otpada, smanjenje odlaganja otpada nekad vrlo neprijatnog mirisa, na odlagališta
- Zdravije je poboljšano: manje ljudi jede pokvarenu hranu

To je korist za zajednicu

15

CILJEVI LEAPA MORAJU SE POVEZATI SA AKTIVNOSTIMA INSPEKTORA

- Inspektori imaju proturječne prioritete, i ponekad previše lokacija koje moraju obići
- LEAP treba identificirati prioritete gdje bi interesne skupine željele da inspektori budu proaktivniji
- To se treba dokumentirati i dogovoriti sa inpektoratom
- Inspektorat to mora uvrstiti u plan rada na tom području

3. MONITORING PROJEKATA I AKTIVNOSTI KAO PODRŠKA MONITORINGU I REVIZIJI LEAP-A

- Povratni odgovor iz izvještaja inspektora: dali je zagađenje veće ili manje?
- Zahtjevi za inspektore koji rade na terenu, da provjere druga pitanja iz LEAPa dok su izvan kancelarije. Ne mora biti u sferi njihove ekspertize

17

SVAKI INSPEKTOR (ILI BILO TKO DRUGI!) MOŽE BITI ZAMOLJEN DA ZABILJEŽI

- Broj registracija onoga tko baca otpad na divlja smetlišta
- Incidente, crni dim
- Probleme sa semaforima, uličnom rasvjetom
- Mjesta gdje grmlje i drveće smeta sigurnosti u saobraćaju

18